

Správa z medzinárodnej konferencie

„Filozofia a sociálne vedy“

Sociálne konflikty: Západ a jeho alternatívy

V dňoch 18. a 19. 11. 2015 sa na pôde Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity uskutočnila medzinárodná vedecká konferencia s názvom *Filozofia a sociálne vedy* s podtitulom *Sociálne konflikty: Západ a jeho alternatívy*, ktorá bola treťou časťou 15. ročníka konferencie *Filozofie a sociálne vedy*.

Tohtoročné podujatie v sebe zahŕňalo spoluprácu šiestich pracovísk (Centra globálnych štúdií a Oddelení morálnej a politickej filozofie Filozofického ústavu AV ČR v Praze, Ústavu sociálnej práce Univerzity Hradec Králové, Inštitútu filozofie Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove, Ústavu politických

vied SAV v Bratislave a Futurologickej spoločnosti Slovenska) a vystúpenia sa konali na troch miestach, konkrétne v Hradci Králové, Prahe a v Prešove.

Prešovská časť konferencie ako súčasť riešenia grantového projektu VEGA 2/0072/15 *Stratégia transformácie spoločnosti v kontexte civilizačnej analýzy* privítala významných mysliteľov z USA, Českej republiky a Slovenska a ponúkla širokú škálu príspevkov a analýz k otázkam nedostatkov modelu „západnej“ spoločnosti, globálneho kapitalizmu a jeho alternatív, sociálnej kritiky spoločnosti, terorizmu, globálnej spravodlivosti a ďalším.

Podujatie otvoril profesor Ľubomír Belás z Inštitútu filozofie Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity, ktorý privítal účastníkov konferencie a vyjadril potešenie z možnosti participovať na tomto podujatí, ktoré je v súčasnej problematickej dobe vysoko relevantné a aktuálne. V rámci svojho príhovoru uviedol i prvého účastníka prof. Jerryho Harrisa z DeVry University v Chicagu, ktorý sa v prednáške na tému *China: State Power, the Market and Transnational Capitalism* zaoberal vnútornými a vonkajšími hospodárskymi, ekonomickými, politickými a sociálnymi otázkami v súčasnej Číne, ktoré reflektoval cez ich vzťah ku transnacionálnemu kapitalizmu. Po tejto prednáške v úvodnom bloku dňa s názvom *Konceptualizácia sociálnych konfliktov* ako druhý rečník vystúpil predstaviteľ hostiteľskej univerzity prof. Ľubomír Belás, ktorý s príspevkom *Kantova praktická filozofia v kontexte súčasnosti* poukázal na možnú aktualizáciu nemeckého mysliteľa Immanuela Kanta pre súčasnosť v otázke sociálnej kritiky spoločnosti. Po jeho vystúpení prezentoval svoju prednášku s názvom *Myslím, že spravodnosť je vyšší* Dr. Radoslav Štédroň, ktorý poukázal na potrebu reformy modelu českej spoločnosti a predstavil svoj projekt novej ústavy.

Jednotlivé príspevky prvej časti priniesli plodnú a kritickú diskusiu – a v tomto duchu sa niesla i druhá časť prvého dňa konferencie. Tú otvoril druhou plenárnou prednáškou prof. Břetislav Horyna pôsobiaci na Deutsche Vereinigung für Religionswissenschaft e.V. na Universität Bayreuth v Spolko-

vej republike Nemecko. Vo svojej prednáške sa skrz koncepciu rizikovej spoločnosti nemeckého sociológa Ulricha Becka zamerl na problém sociálnych konfliktov súčasnosti, ktoré v sebe zahŕňajú tak otázku migrácie, individuálnej a skupinovej identity, bohatstva, „normálnosti“ rizika, vplyvu moci na ľudí, ako aj potrebu identifikácie kontextu skutočnosti, bez ktorého nie je možné správne vymedziť skutočné príčiny a problémy v spoločnosti. Po následnej živej diskusii sa predstavili v druhom bloku dňa s titulom *Sociálne konflikty a marginalizovanie* traja autori. Ako prvý prezentoval svoj príspevok s názvom *Nemožnosť národnosti* Dr. Joseph Grim Feinberg zo Sociologického ústavu SAV, následne vystúpil Mgr. Martin Král' zo Spoločenskovedného ústavu SAV v Košiciach s prezentáciou *Hľadanie hodnotových korelátov ľavicových názorov a preferencií* a na záver tejto sekcie predstavil svoju štúdiu *Mimo princíp diskurzu* Mgr. Peter Takáč z Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave.

Prvý deň tohto sympózia uzavrela panelová diskusia na tému *Problém terorizmu a konflikt civilizácií*, ktorú viedli dekan Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity prof. Vasil Gluchman a jeho kolega Dr. Lukáš Švaňa z Inštitútu etiky a bioetiky FF PU, ktorí prezentovali v súčasnosti veľmi páčivý problém terorizmu a jeho konotácií pre vývoj dnešnej spoločnosti.

Druhý deň konferencie otvorila tretia plenárna prednáška, ktorú viedol Dr. Erik Leško z Univerzity Konštantína Filozofa z Nitry s témou *Ex oriente*

lux(us): alternatívne modernity ako romantický orientalizmus. V nej sa Dr. Leško zameril na otázku modernity vo vzťahu ku kapitalizmu. Vo svojej analýze predstavil najprv určitý historický exkurz otázky chápania kategórie kapitalizmu a jej štádií, následne sa v kontexte súčasnosti zameril na otázku podmienenia kultúrnych, spoločenských a politických aspektov spoločnosti kapitalizmom v jeho globálnej perspektíve. Po tejto pútavej a odborne fundovanej prednáške a následnej diskusii sa otvoril v poradí tretí blok príspevkov s názvom *Sociálne konflikty medzi Východom a Západom*. V ňom predstavili svoje štúdie Dr. Anton Fogaš z Prešovskej univerzity v Prešove: *Kde sa stala chyba? Má Západ alternatívy na usporiadanie pomerov na Blízkom východe a v severnej Afrike?*, a Mgr. Matej Smorada z Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre: *Sociálne konflikty podľa H. Arendtovej: K súčasnej azylovej politike EÚ*.

Ďalšou časťou tohto podujatia bola panelová diskusia na tému *Okcident versus Orient*. V rámci nej Dr. Ľubomír Dunaj a doc. Ladislav Hohoš predstavili knihu Iana Morissa *Why West Rules for Now: The Patterns of History and What They Reveal about the Future*. Ako samotný názov nahovára, prednášajúci ukázali dôvody, pre ktoré má síce Západ dominantné postavenie v súčasnom svete, zároveň však i ďalší možný osud sveta v budúcnosti, v ktorom by mal Západ v porovnaní s Východom „tahať za kratší koniec“.

Predposledný blok príspevkov s názvom *Vojna, mier a globálna spravodlivosť* reprezentovali príspevok Dr. Jose-

fa Veleka z Centra globálnych štúdií Filozofického ústavu AV ČR s názvom *Tolerancia v teórii globálnej spravodlivosti a globálnom konštitucionalizme* a tiež reakcia na knihu *Môže byť vojna spravodlivá?* od tohto českého odborníka, ktorú sformuloval Doc. František Škvrnda.

Konferenciu ukončila v poradí tretia panelová diskusia *Od rozporov globálneho kapitalizmu k alternatívam*, v ktorej Dr. Martin Solík prezentoval knihu *Rozpory a alternatívy globálneho kapitalizmu*, ktorá je reakciou viacerých autorov na sociálno-kritickú teóriu Mareka Hrubca, ktorú predstavil v knihe *Od zneuznání ke spravodlnosti*. Spoločne s autorom knihy predstavili základné idey a problémy, ktoré v sebe toto dielo zahŕňa, čím preukázali jeho relevantnosť a význam pre kontext sociálnej kritiky súčasnej globalizujúcej sa spoločnosti.

Záverom môžeme konštatovať, že konferencia *Filozofia a sociálne vedy – Sociálne konflikty: Západ a jeho alternatívy* afirmuje relevantnosť výsledkov práce vedcov pôsobiacich v humanitno-vedných odboroch a filozofii. Okrem toho, že ponúkla množstvo zaujímavých a inšpiratívnych príspevkov, ktoré sú dôkazom produktívnej a zmysluplnej interdisciplinárnej spolupráce, prezentovala i snahu o teoretické a praktické riešenia problémov súčasnej spoločnosti a doby, s ktorými sa dennodne stretávame v médiách, v komunikácii s ostatnými, ale aj na „vlastnej koži“. Práve v tomto kontexte považujeme túto konferenciu za významnú a prínosnú súčasť vedeckého života v československých podmienkach a veríme, že

počet podujatí obdobného druhu bude neustále rásť a potvrdzovať, že humanitné vedy nepatria na perifériu záujmu

nielen vedecko-výskumnej obce, ale ani širokej verejnosti.

Kristián Stacho

